

INTERPRET ԲԱՅԻ ԻՄԱՍՏԱՅԻՆ ԲՆՈՒԹՎՈՒՐԸ

Սույն հոդվածը նվիրված է interpret բայի իմաստային վերլուծությանը՝ այն դիտարկելով որպես հասկացում արտահայտող բազմիմաստ բայ: Հետազոտության շրջանակներում կատարվել է բառարանային սահմանումների վրա հիմնված իմաստային վերլուծություն ըստ իմաստային բաղադրիչների, ինչպես նաև իմաստային վերլուծության՝ հիմք ընդունելով բայի գործածությունը տարբեր միկրոհամատեքստերում: Արդյունքում առաջարկվում է interpret բայի նոր սահմանում, որն արտացոլում է հետազոտության արդյունքում վերհանված իմաստները, բնութագրվում է բայի իմաստային տիրույթը:

***Բանալի բառեր.** բազմիմաստություն, հասկացողական փոխաբերություն, հասկացում, իմաստային բնութագիր, իմաստ, ճանաչողական լեզվաբանություն, իմաստաբանություն, իմաստային տիրույթ, միկրոհամատեքստ*

Բառի իմաստը ոչ միայն լեզվաբանության, այլև տրամաբանության, հոգեբանության և փիլիսոփայության ամենաբարդ և ամենակարևոր կարգերից է, քանի որ այն ուղղակիորեն կապված է լեզվի և մտածողության, հասկացության և բառի հետ: Եթե անդրադառնանք իմաստի և հասկացության փոխհարաբերությանը, ապա պետք է նշենք, որ գոյություն ունեն տարբեր մոտեցումներ: Ամփոփելով դրանք՝ կարելի է պնդել, որ որոշ գիտնականներ գտնում են, որ լեզվական միավորների իմաստները ներկայանում են որպես հասկացություններ, որոնք միմյանց են կապված որոշակի հնչյունական կազմով: Գիտնականների մեկ այլ խումբ գտնում է, որ հասկացությունն ու իմաստը չեն համընկնում. հասկացությունը նույնական չէ բառին, իսկ բառը՝ հասկացությանը: Այս կամ այն հասկացությունը կարող է արտահայտվել լեզվում մեկ բառով կամ բառերի խմբով: Բառը, իր հերթին, կարող է արտահայտել ոչ միայն մեկ հասկացություն, այլև հասկացությունների մի ամբողջ շարք /Ерзинкян, 2013: 17-19/:

Բառերի մեծ մասն արտահայտում են մեկից ավելի հասկացություններ և ունեն համապատասխան քանակով իմաստներ: Գիտնականների ճնշող մեծամասնությունը բազմիմաստությունը սահմանում են որպես երկու և ավելի կապակցված իմաստների զուգորդում, որոնք ունեն ընդհանուր հնչյունական կազմ:

Չ. Սեռլի սահմանման համաձայն՝ բազմիմաստությունը բնական երևույթ է, որը հատուկ է լեզուներին, նա այն բնորոշում է որպես «կոշտ իրողություն» /տե՛ս Nerlich, 2003: 31-32/: Որոշ լեզվաբաններ հայտնում են հակառակ տեսակետը: Այսպես, Ա.Ա. Պոտեբնյան ժխտում է բազմիմաստության գոյությունը լեզվում՝ նշելով, որ եթե առնչվում ենք երկու իմաստների հետ, ապա գործ ունենք երկու տարբեր բառերի հետ: Նա գտնում է, որ երկու տարբեր բառեր կարող են ունենալ նույն հնչյունական կազմը, սակայն դա չի կարելի սահմանել որպես բազմիմաստություն: Ամեն անգամ, երբ բառն արտասանվում կամ գրվում է, այն պետք է մենիմաստ լինի: Նրա կարծիքով նույն բառի տարբեր իմաստներն իրականում տարբեր բառեր են: Նա բազմիմաստ բառի յուրաքանչյուր իմաստ բնորոշել է որպես «յուրահատուկ», «ինքնուրույն» բառ /տե՛ս Будагов, 1986: 12/: Չ. Ռուրը նույնպես հակված է պաշտպանելու մենիմաստության տեսակետը: Ըստ նրա բառն ունի միայն մեկ, բարձր վերացականությամբ բնութագրվող իմաստ, բոլոր

մնացած իմաստները, որոնք ամրագրված են բառարաններում, համատեքստային են /Ruhl, 1989: vii/:

Բազմիմաստությունը ճանաչողական լեզվաբանության ուշադրության կենտրոնում է: Ըստ ճանաչողական լեզվաբանության տեսության՝ իմաստների միջև կապերը կամայական չեն, դրանք համակարգված, դասակարգված և կանոնակարգված են: Բազմիմաստ բառի իմաստները մասամբ հիմնավորված են, նրանք միմյանց են կապված մի շարք ճանաչողական սկզբունքների՝ փոխաբերության, փոխանունության, ընդհանրացման շնորհիվ: Ավելին, այդ իմաստներն առաջանում են կա՛մ ճանաչողական համակարգում, կա՛մ բնութագրվում են հասկացութային (conceptual) համակարգում գոյություն ունեցող փոխաբերություններով: Այսպիսի կապերի գոյությունը հնարավորություն է տալիս բացատրելու, թե ինչու է բազմիմաստությունը համարվում բնական երևույթ /Geeraerts, 2006: 110; Cuyckens, Zawada, 2001: 213/: Բազմիմաստ բառի իմաստները հնարավոր է կազմակերպված լինեն որպես «նախատիպային» (prototypical), «ընտանեկան նմանության» (family resemblance) կառույցներ կամ «բառային ցանցեր» (lexical networks) /Cuyckens, Zawada, 2001: 213/:

Նման տեսակետ հայտնում է նաև Ջ. Լեյքոֆը: Նա բազմիմաստությունը դիտարկում է որպես դասակարգում, իսկ բազմիմաստության առաջացման պատճառն այն է, որ գոյություն ունեն կանոնակարգված փոխհարաբերություններ տարբեր ճանաչողական մոդելների և նույն մոդելի տարրերի միջև: Նույն բառը հաճախ կարող է գործածվել այնպիսի տարրերի (էլեմենտների) փոխարեն, որոնք միմյանց նկատմամբ գտնվում են այդպիսի ճանաչողական փոխհարաբերություններում /Lakoff, 1987: 12-13/: Հիմնավորված (мотивированный) իմաստների բազմազանությունը դիտարկվում է որպես երևույթ, որը նպաստում է բազմիմաստ ածանցյալ բառի առաջացմանը /Кудрякова, 1981: 24/:

Բառը բազմիմաստ է, եթե այդ բառի բառույթով ներկայացվող տեղեկությունը տարբեր համատեքստերում տարբեր է: Նույն բառի տարբեր գործածություններ մեկնաբանվում են որպես առանձին իմաստներ, եթե դրանք միմյանցից տարբերվում են չհամընկնող իմաստների համապատասխան քանակով, ինչպես նաև չհամընկնող բառային հակադրություններով: Այսինքն՝ արդյոք բառը տվյալ գործածության դեպքում հակադրված է այն նույն բառերին, ինչպես գործածության մյուս դեպքերում /Селиверстова, 2004: 131-132/:

1952 թ.-ին Ա. Ռուդսկոզերը «իմաստ» եզրը փոխարինեց «հասկացական դաշտ» (понятийное поле) եզրույթով: Հասկացական դաշտը, ի տարբերություն բառարանային իմաստի, չունի հստակ սահմաններ. հասկացական դաշտերի միջև անցումներն, ի համեմատություն իմաստների միջև անցումների, սովորաբար ավելի հարթ են լինում /տե՛ս Апресян, 1995: 180-181/:

Բայերի իմաստային դաշտերը կազմակերպված են մեկ կամ մի քանի առանցքային բայերի շուրջ: Միջուկային բայերի մեջ արտացոլված են տվյալ իմաստային դաշտի առանցքային հատկանիշները, միաժամանակ դրանք օժտված են յուրահատուկ հատկանիշներով /Viberg, 1999: 93/:

Բազմիմաստ բայերի շատ տեսակներ տարբերվում են բազմիմաստ գոյականներից նրանով, որ իմաստային տարբերություններն արտահայտված են ոչ թե հիմնանշանակության, այլ առնչականության մակարդակում: Դա մասնավորապես վերաբերում է հետևյալ տիպի իմաստներին՝ «հեռացում» (удаление), «գուրս բերում» (извлечение), «մշակում» (обработка), «դրդում» (каузация),

«լուծարում» (ликвидация) /Апресян, 1995: 204-205/:

Ինչպես ցույց են տվել Օ. Գերվիի հետազոտության արդյունքները, անգլերենում բայը կիրառության ավելի մեծ հաճախականություն ունի, քան գոյականը կամ ածականը: Այս տվյալները համահունչ են բառարաններում բազմիմաստության քանակական արտահայտմանը: Բազմիմաստությունն ու իմաստային փոփոխականությունն առավել հատուկ են բային: Բայի իմաստային բնութագիրը սահմանվում է իմաստի առնչանակային բաղադրիչով և շարժման ու գործողության հասկացությունով /Гербви, 2001/:

Լ.Ռ. Նալգլգն իր՝ “*Manipulating the Input: Studies in Mental Verb Acquisition*” աշխատության մեջ նշում է, որ մտավոր բայերը հակված են բազմիմաստ լինելուն, միևնույն ժամանակ արտացոլում են մարդու ճանաչողությունը: Գրանք իրենց մեջ պարունակում են ընկալման իմաստը՝ *I don't know what you are saying (=understand)*: Մտավոր բայերի յուրացման համար ավելի երկար ժամանակ է անհրաժեշտ, քան կոնկրետ գոյականների ու բայերի համար /Naigles, 2000: 247-250/:

New Oxford Dictionary of English (1998) բառարանը *get* բայի համար առանձնացնում է մի շարք իմաստներ՝ *obtain, fetch, become, go, understand*: Ընդ որում, *understand* իմաստը տրվում է վերջում՝ որպես «ծայրամասային» իմաստ: Բայի հիմնական, կենտրոնական իմաստներն արդեն ձևավորվել էին 1300-ականներին, մինչդեռ *understand* իմաստն առաջացել է ավելի ուշ շրջանում՝ 1897-ին: Մյուս կողմից, եթե անդրադառնանք *get* բայի իմաստների յուրացմանը, ապա երեխաների կողմից *understand* իմաստն ամենավերջին փուլում է յուրացվում: Նախ յուրացվում են առավել նախատիպային իմաստներն, ապա այն իմաստները, որոնց հիմքում ընկած է փոխաբերություն կամ փոխանունություն: Յուրացման փուլերն արտացոլում են բայի իմաստային տարածամանակյա զարգացումը /Nerlich, 2003: 333-356/: Մյուս կողմից, նշված երևույթն արտացոլում է Վ. Էվանսի բնորոշումն այն մասին, որ բազմիմաստ բառերն արտահայտում և բացահայտում են, թե ինչպես են լեզվական միավորները կազմակերպված և դասավորված մտքում: Բազմիմաստությունն ավելի շատ հասկացութային (կոնցեպտուալ) երևույթ է, քան բացառապես լեզվաբանական /Evans, 2007: 163-164/:

“*From Etymology to Pragmatics*” աշխատության երկրորդ գլխում Ի. Սվիթսերը գրում է, որ անգլերենում, ինչպես նաև հնդեվրոպական այլ լեզուներում, սկզբնապես միայն զգայական ընկալում (perception) արտահայտող մի շարք բայեր (*see, hear, feel, taste, smell* և այլն) ժամանակի ընթացքում զարգացրել են այնպիսի իմաստներ, որոնք ցույց են տալիս «ներքին» մտավոր (ինտելեկտուալ) և հուզական (էմոցիոնալ) վիճակներ և գործընթացներ: Այս տարածամանակյա փոխաբերության գործընթացը շատ դեպքերում արտացոլված է համաժամանակյա բազմիմաստությամբ /Sweetser, 2001: 23-45/:

Բազմիմաստությունը բնորոշ է զգայական ընկալում արտահայտող բայերին: Այդ բայերի առանցքային իմաստն արտահայտում է ֆիզիկական ընկալում տեսողության (*see, look*), լսողության (*hear, listen*), շոշափման միջոցով (*feel, touch*): Ի. Սվիթսերի բնորոշմամբ՝ այս բազմիմաստ բայերն արտահայտում են ոչ միայն արտաքին զգացողություն, այլև ներքին զգացողություն կամ գիտելիք: Օրինակ՝ *I see what you mean*, Ի. Սվիթսերը դա անվանում է «մտավոր տեսողություն»:

Նշված բազմիմաստ բայերին հատուկ է նաև հասկացումը՝ *I heard that Karen isn't coming to the party – the content of certain information became known to me, I*

feel you – I understand and empathize with what you mean /Whitt, 2010: 23-25/:

Այդպիսի կապերը համարժեք են Ջ. Լեյքոֆի և Մ. Ջոնսոնի կողմից առաջադրված «հասկացողական» (conceptual) կամ «ճանաչողական» (cognitive) փոխաբերությանը /Lakoff, Johnson, 1980; 116-126/: Ջգացողություն արտահայտող բայերի դեպքում հասկացողական է «միտքը որպես մարմին» (mind-as-body) փոխաբերությունը: «Մարմնից միտք» (բայց ոչ հակառակը) ուղղվածությունն իր արտահայտությունն է գտնում փոխաբերության միջոցով /Sweetser, 2001: 23-45/:

Մի շարք գիտնականներ, ինչպիսիք են Մ. Վանհոուվ, Ա. Այխենվալդ, Ի. Իբարեթքս-Անտունանո, իրենց աշխատություններում նույնպես կիսում են Ի. Սվիթսերի տեսակետը: Կատարելով տարբեր հետազոտություններ՝ նրանք ևս հանգում են այն եզրակացությանը, որ ֆիզիկական զգացողության և մտավոր զգացողության իմաստային դաշտերը փոխկապակցված են՝ շնորհիվ բազմիմաստության և իմաստային փոփոխության /Vanhove, 341-342/: Լսողական և տեսողական ընկալմանը վերաբերող բայերն արտահայտում են նաև հասկացում /Aikhenvald, Storch, 2013: 137/: Այսպիսով, *see* բայն ունի մի շարք իմաստներ, որոնք արտահայտում են հասկացում՝ *understand, foresee, imagine, consider, regard, judge*, ինչպես նաև *hear* բայը կարող է նշանակել *heed, obey, pay attention, understand, smell* բայը՝ *guess, sense, suspect* /Ibarretxe-Antuñano, 1999: 53-89/: Ինչպես երևում է, նույն իմաստային դաշտի բառերի համար բազմիմաստությունը նույն ձևով է արտահայտված, դա վերաբերում է մի շարք բառիմաստների, որոնք բույլատրելի են այդ դաշտի ցանկացած բառի համար: Այդ իմաստների շարքը հարացուցային հարաբերություններ է ներկայացնում, այսինքն՝ առանձին իմաստներ բխում են իրարից՝ համաձայն իմաստային կանոնների: Եթե որևէ առանձին բառ չի ընդգրկում իր մեջ բոլոր պոտենցիալ հնարավոր իմաստները, ապա դրա բացատրությունը կարելի է գտնել բառի յուրահատուկ իմաստային կառույցի մեջ /Добровольский, 2004: 80/:

Ս. Սյոսթրոմը իր վերլուծության մեջ ցույց է տալիս, որ գոյություն ունի կապ տեսողության և ճանաչողության միջև: Նա ասում է, որ *light*-ը իր փոխաբերական կիրառության մեջ ներկայացնում է գիտելիք, համապատասխանաբար այդ նույն լույսի զգացողությունը կապված է հասկացման հետ, իսկ լույսի զգացողության բացակայությունը՝ հասկացման, բացատրության, լուսաբանման պակասի հետ /Sjoström, 1999: 67-83/: Գ.Օ. Դոբրովոլսկին հիմնվելով Ջ. Լեյքոֆի տեսության վրա՝ նշում է, որ կանոնավոր բազմիմաստությունը (regular polysemy) ճանաչողական բնույթ ունի: Փոխանվանական տեղաշարժի դեպքում առանձին իմաստներ ներկայացնում են նույն հասկացության տարբեր կողմերը, իսկ փոխաբերության դեպքում կիրառվում են որոշ արդյունավետ սխեմաներ, որոնք մի հասկացությանը դաշտ շարժում են դեպի մյուսը /տե՛ս Добровольский, 2004: 78/: Նշված օրինակներում ականատես ենք լինում տարբեր իմաստային դաշտերից անցմանը հասկացման իմաստային դաշտ՝ շնորհիվ բազմիմաստության, որը փոխաբերության արդյունք է:

Սույն հոդվածում իմաստային վերլուծության է ենթարկվում անգլերեն *interpret* բայը: Այն *understand* բայի հոմանիշներից մեկն է և դասվում է հասկացում արտահայտող բայերի շարքին:

Հասկացումը ճանաչողական գործընթաց է: Համաձայն Ն.Ս. Ավտոնոմովայի տեսության՝ հասկացումը գիտակցության հիմնարար գործառույթներից է: Ըստ Ա.Ի. Ռակիտովի՝ հասկացումը ճանաչողական գործընթաց է, որի նպատակը ոչ

ռացիոնալ տեղեկության «ռացիոնալացումն» է: Նա նաև նշում է, որ հասկացումն ու բացատրությունը փոխկապակցված են /տե՛ս Дзялошинский, 2000/:

Ա.Ե. Կիրիլիկի բառերով հաջողված հաղորդակցության նախապայմաններից է «լսողի ուղեղում իրականության այն մոդելի ակտիվացումը, որը նկատի ունի խոսողը»: Ինչպես ընդգծում է Մ.Մ. Բախտինը, «հասկացման երևույթը ենթադրում է երկու գիտակցություն, երկու սուբյեկտ. հասկացումը միշտ էլ ինչ-որ չափով երկխոսական է» /տե՛ս Ерзинкян, 2013: 155/: Իր հերթին Գ.Պ. Շեդրովիցկին հասկացումը սահմանում է որպես հաղորդակցություն համատեքստում. «Հաղորդակցվողը մտածում է, իսկ այդ տեղեկությունն ընդունողը հասկանում է: Հետևաբար, մտածելու գործընթացն ու հասկացումը փոխկապակցված են» /Щедровицкий, 1995: 481/:

Սույն հետազոտության նպատակն է իմաստային վերլուծության ենթարկել *interpret* բայը՝ վերհանելով վերջինիս իմաստային հատկանիշները, ինչը թույլ կտա այն նորովի սահմանել: Մյուս կողմից, բառարանները մեծամասամբ ամբողջությամբ չեն արտացոլում տվյալ բազմիմաստ բառի իմաստային տիրույթը, այդ իսկ պատճառով իմաստային հատկանիշների վերհանումը հնարավորություն կտա պարզելու բազմիմաստ բառի իմաստների հիմքում ընկած իմակները:

Դրված նպատակին հասնելու համար առաջադրվել են հետևյալ խնդիրները՝

1. կատարել բառարանային սահմանումների վերլուծություն՝ վերհանելով սահմանումներում տեղ գտած առանձնահատկությունները,

2. կատարել իմակային վերլուծություն՝ հիմք ընդունելով բայի գործածությունը տարբեր միկրոհամատեքստերում:

Հասկացում արտահայտող այսպիսի բայեր, ինչպիսիք են *understand, realize, see, know, comprehend* կազմում են անգլերենի «հասկացում» իմաստային դաշտի առանցքը, ուստի առավել հաճախ են ենթարկվում իմաստային վերլուծության, մինչդեռ *interpret* բայի իմաստային բնութագիրը հիմնականում ուսումնասիրվում է որպես հասկացում արտահայտող այդ բայերի «ծայրամասային» իմաստ: Սակայն, պետք է նշել, որ «ծայրամասային» լինելը ամենևին չի վկայում այդ բայով արտահայտված իմաստների քիչ կարևորության մասին:

Հոդվածի շրջանակներում ուսումնասիրվել են *interpret* բայի արտահայտած իմաստները առավել հայտնի բացատրական բառարանների միջոցով: Բառարանային սահմանումները ցույց են տալիս, որ ինչպես հասկացում արտահայտող այլ բայերի, այնպես էլ *interpret* բայի համար *to understand the meaning* բայիմաստը գերիշխող է, կենտրոնական: Կատարված ուսումնասիրությունը հնարավորություն է տալիս բայի բառիմաստներն ընդհանրացնել հետևյալ 2 հասկացությունների տեսքով՝ դրդում և փոխակերպում:

Դրդում՝ *to cause the inner character of something to become comprehensible by putting some intellectual efforts. Make something understandable. As a result of this activity the meaning of something not clear because it was hidden, concealed, obscure or not expressed on the surface becomes "visible" or "audible"*:

Փոխակերպում՝ *to change, transform something into something else, i.e. the original "information" into "information of other type". To do a certain action once more in another way, sometimes using other terms or wordings as in case of oral translations, presenting or conceptualizing the meaning of something by means of art which results in creating an image or likeness by this way showing your own ideas, abilities*:

Հղում անելով Բ.Լ. Իոնդինին՝ նշենք, որ իր լայն իմաստով հասկացումը սահմանվում է որպես գիտելիքի ձեռքբերում /տե՛ս Дебердеева, Чесноков, 2011/: Հետևաբար, որպես հասկացում արտահայտող բայ, *interpret* բայն իր մեջ ներառում է ըմբռնում, յուրացում, գիտակցում, կռահում և այլ մտավոր «գործողություններ»:

Ինչպես հայտնի է, իմակները բառիմաստի նվազագույն տարրերն են, որոնց համադրությունը կազմում է բառի ամբողջական իմաստը: Ուստի, այսպես կոչված «թաքնված» իմակները հնարավոր է վերհանել համապատասխան համատեքստերի օգնությամբ: Միավորիչ և տարբերակիչ իմակների համադրությունն է, որը թույլ է տալիս բայն այնպես ընկալել, ինչպես խոսողն ուզում է, որ այն ընկալվի:

Համաձայն Ն.Վ. Կանիգինայի՝ հիմնական բնութագրիչ հատկանիշը, որը միավորում է հասկացում արտահայտող բայերին «մտավոր գործունեության իրականացումն» է: Հասկացում արտահայտող բայերն արտահայտում են մտավոր գործունեություն, որն ուղղված է օբյեկտին: Նա հասկացում արտահայտող բայերի համար առանձնացնում է հետևյալ միավորիչ իմակները՝ սուբյեկտի բնույթը, օբյեկտի բնույթը, գործունեության միջոցը, գործունեության բնույթը, ժամանակի մեջ «տևողականությունը», ինտենսիվությունը, ուժգնությունը /Каныгина, 2012: 185-190 /:

Interpret բայն իմաստային վերլուծության ենթարկելու համար ուսումնասիրվել են 600 նախադասություն՝ օգտվելով *British National Corpus* (BNC) էլեկտրոնային կայքի տվյալներից: Հետազոտության նախնական փուլում առանձնացվել են բոլոր այն գոյականները, որոնք *interpret* բայի հետ գործածվելիս հանդես են գալիս ուղիղ խնդրի դերում:

Գատելով խնդրի բնույթից՝ նախադասությունների ուսումնասիրության արդյունքում հանգում ենք այն եզրակացությանը, որ *interpret* բայը հիմնականում գործածվում է այնպիսի բառակապակցություններում, որտեղ բային հաջորդում է անշունչ գոյական՝ *to interpret the past, the problem, the matter, the belief, the description, the request, theory, ratings, references, regulations* և այլն:

Այժմ ուսումնասիրենք օրինակներ, որտեղ խնդրի դերում հանդես է գալիս *woman* շնչավոր գոյականը

The reader must *interpret the woman* sitting reading quite happily as the ‘woman’ already mentioned, hence must construct an interpretation which has her ‘sitting reading quite happily in the living room’. (BNC)

‘The Church should begin to project women in a positive light that would strengthen the dignity of women,’ they said, adding: ‘It is important to publicise positive stories that *interpret women* differently from the stereotype’. (BNC)

Համատեքստը թույլ է տալիս եզրակացնել, որ *interpret the woman, interpret women* բառակապակցությունները փոխանունություններ են, հետևաբար, տվյալ օրինակներում *woman/women* բառերի կիրառությունը համարժեք է *the image of woman/women*-ին: Նշված դեպքերում *woman/women* գոյականների իրական վերաբերյալը անշունչ վերացական հասկացություն է: Հետևաբար, ի մի բերելով հավաքագրված տվյալները, կարող ենք նշել, որ *interpret* բային հատուկ է **անշնչավորության** միավորիչ իմակը:

Կրկին դատելով *interpret* բայի ուղիղ խնդրի դերում հանդես եկող գոյականների արտահայտած իմաստներից՝ առաջարկում ենք տարբերակիչ իմակ-

ների հետևյալ դասակարգումը՝ **տեղեկության հասկացում** (to interpret themes and items, details, elements, the evidence, experience, judgement, information, the single market, local material, research, the studies, the findings, the results, news and issues, the differential patterns, contemporary experiences), **շարժընթացիկության/ժամանակություն հասկացում** (to interpret beginnings, fast actions, motion vectors, a movement, historical developments, events, changes, environmental change, the Act, activities, mobility, every move, the electron chaos, a process, what happens, the return of blood, the rise), **սխեմայի և ներքին կառուցվածքի հասկացում** (to interpret electrocardiograms, echocardiograms, images, mammograms, the chart, complicated machine drawings, his clumsy sketches, the obscure images, the inside, frames, the segments, the image of line A, the component design, forms, sequences), **լեզվի և խոսքի հասկացում** (to interpret the language, the discourse, linguistic tokens, both words – politics and representation, adult speech, the expression, neutral homographs, the meanings, noun phrases, a definite pronoun, «these», anaphors, the wording, such phrases, the «OR», the jargon, the speaker's sub-text, B's utterance), **կրոնական հասկացությունների և աշխարհի հասկացում/ընկալում/ըմբռնում** (to interpret the World, Nature (meaning God), the divine revelation, the rest of the world, the nature (բնություն), Christian beliefs, Christ's words, which sort of Catholic the field-worker was, according to the spirit, the word law, Moses' address, ecclesiastical coinage, their own dreams, Jesus, God's kingdom, the Christian faith), **օրենքի հասկացում** (to interpret regulations, law changes, the law of Moses, national law, the word law, the written law, the terms of a living will, the rule, interpretation in law, the bad light law, facts, the legislation, the statute), **հասկանիչների, բնութագրիչ գծերի հասկացում** (to interpret intensity, the sustainment and quality, relevance, the relative quiet, freedom, significance, magnitude, dialectic of specificity and plasticity, frequencies), **կապերի, փոխհարաբերությունների հասկացում** (to interpret the exchange between Wilberforce and Huxley, to interpret an account of the relation between the visual world and its observer, to interpret their changing relationships and their environment, to interpret relations, the correlation), **գիտության ճյուղերի և արվեստի հասկացում** (to interpret the statistics, our politics, palaeology, the symbolism, art, statue, Man with Violin, Braque's Cubism, the paintings, one of Cezanne's portraits, Schopenhauer's personal relevance):

Հարկ է նշել, որ *interpret* բայի խնդրի դերում հանդես են գալիս գոյականներ, որոնք արտահայտում են բարդ հասկացություններ ու երևույթներ, ուստի դրանց մեկնաբանությունը, ընկալումը, հասկացումը նույնպես դիտարկվում է որպես բարդ գործընթաց: Դրա մասին է վկայում այն փաստը, որ այդ հասկացություններն ու երևույթները որակվում են որպես *the most difficult...to interpret, may be hard to interpret or simply misleading, highly difficult/quite difficult/harder/ not easy to interpret, hard to come by and difficult to interpret*:

The meaning of the serum concentration of laminin is *difficult to interpret*, however, because they are influenced by some poorly known factors. (BNC)

...data which is patchy and hard to interpret. (BNC)

Vague, abstract, obscure ածականների կիրառությունը նույնպես մատնանշում է որոշակի դժվարություն, անորոշություն, վերացականություն՝ կապված որոշ հասկացությունների ու երևույթների հասկացման հետ:

The print of her body was *vague* and *abstract* like those blots psychologists want people to *interpret*. (BNC)

The social scientist, equipped with powerfully zooming lenses, not to mention other specially designed equipment, is confident of taking more accurate pictures, and uses these to *interpret the obscure images* of the unfortunate. (BNC)

Ուսումնասիրության արդյունքները թույլ են տալիս եզրակացնել, որ *interpret* բային հատուկ է **բացասականության** տարբերակիչ իմակը:

Հոդվածի շրջանակներում ուսումնասիրվել է *interpret* բայի իմաստային բնութագիրը՝ հիմք ընդունելով գործունեության «միջոցը»: *Interpret* բայով արտահայտված գործողությունը՝ իրերի և երևույթների հասկացումը, տեղի է ունենում համապատասխան նախադրյալների դեպքում: Իրերի բնույթի և երևույթների էության հասկացումը կապված է տվյալ բնագավառում որոշակի հմտությունների, փորձի, գիտելիքների առկայության դեպքում:

When, a year later, with paintings such as *Man with Violin*, Braque's Cubism reached a second climax of complexity and became also highly difficult to read or *interpret*. (BNC) (Նկարները կմեկնաբանվեն նրանց կողմից, ովքեր հմտություններ, հիմնարար գիտելիքներ ունեն արվեստի բնագավառում:)

But suddenly, social life and entertainment, or the lack of it, faded into insignificance for me, with the arrival from North Africa of a mysterious and rather unobtrusively coded letter which one did not have to be a cryptanalyst to *interpret* as evidence that Leslie was coming home. (BNC) (Սովորաբար կողավորված մասնակները մեկնաբանվում են գաղտնագրողների կողմից:)

The comments will be confined to works of the type which have been transcribed and printed, not to holograph manuscripts, for in this instance all the uncertainties mentioned compound to produce results which will be beyond the skills of the vast majority of local historians to *interpret*. (BNC) (Արդյունքների մեկնաբանությունը տեղացի պատմաբանների կարողությունների սահմաններից դուրս է. ուստի, կարիք կա պատմաբանների, որոնք ունեն բավականաչափ գիտելիքներ արդյունքները մեկնաբանելու համար:)

Նկարագրված երևույթը հաստատում է *ability, capacity, enable, to be able* բառերի առկայությունը տարբեր համատեքստերում, որոնք ևս ցույց են տալիս, որ *interpret* բայով արտահայտված գործողությունը կատարելու համար անհրաժեշտ է որոշակի կարողություններ ունենալ՝ *ability to interpret and criticize, individual's capacity to understand and interpret, the skills enabling pupils to put forward (and interpret), ability to interpret and apply research, humans are able to interpret non-grammatical language, be able to interpret, enables us to interpret linguistic tokens, be able to interpret a simple flow-chart, ability to interpret my ideas, a "linguistic agent" able to generate and interpret discourse* և այլն:

Ինչ-որ մեկը կարող է թարգմանել մի լեզվից այլ լեզու, մյուսը մեկնաբանում է հնչյունները, կենդանիների արձակած ձայները, մյուսները՝ երաժշտությունը: Բոլոր այդ համատեքստերում օգտագործվում է *interpret* բայը:

Բացատրական բառարանների սահմանումների մեջ բավականին տարածված է հետևյալ սահմանումը՝ *to show one's artistic ideas and ability through painting, music, writing, etc*: Սահմանման մեջ նշված է միայն նկարչության, երաժշտության, գրելու արվեստի միջոցով սեփական գաղափարների ու կարողությունների ցուցադրությունը, սակայն սահմանումը չի բացառում նաև, որ

դրանք կարելի է արտահայտել այլ բնագավառների միջոցով՝ այլ համատեքստերում: Բերված օրինակները հիմք են եզրակացնելու, որ *interpret* բային հատուկ է **հիմնարար/ֆոնային գիտելիքների** տարբերակիչ իմակը: Նշված իմակը այն գործունեության միջոցն է, որի օգնությամբ տեղի է ունենում հասկացումը:

Interpret բայով արտահայտված հասկացումը տեղի է ունենում զգայաբանների միջոցով, այսինքն՝ տեսնելու (*to interpret physical signs, the gesture, visible effects, the various kinds of tears, expression on his face*) տեսնելու և կարդալու (*to interpret data, contracts, writings, texts, statute, the written word, the Bible, the records, references, tests, chapters, symbols, the logarithm, the Scripture, written material, what is in the brochure*), լսելու (*to interpret the sounds, the music, the vocal sounds, the tone, the delivery, note, sound of clothes, a piece of music, the signals, what they say/what they would say, silences, signals of bats, English music, what they heard, their response*), զգալու (*to interpret scents*) շնորհիվ:

‘Do you have a dustpan and brush?’ he asked mildly, then gave a funny little *grin* that she was unable to interpret. (BNC)

The *examples* in this section are Janus-like, in that the reader may *interpret* them metaphorically. (BNC)

Sylvia is one of the few people who has learnt *to interpret* Elaine's noises. (BNC)

But we cannot smell what the dog can smell, nor *interpret such scents*, body postures and barks in the way our dog does. (BNC)

Ինչպես երևում է բերված օրինակներից, հասկացման համար հիմք են հանդիսանում զգացողությունները: Նշենք, որ այն իր արտահայտությունն է գտնում միայն *The Wordsmyth English Dictionary-Thesaurus*-ի սահմանման մեջ՝ *to make visible or audible the meaning of*: Այսպիսով, կարող ենք առանձնացնել **զգացողությունների** տարբերակիչ իմակը: Մյուս ուսումնասիրված բառարանները «անտեսում» են այդ իմաստային առանձնահատկությունը:

Ելնելով «ժամանակի մեջ տևականության» դրույթից՝ հետազոտության արդյունքները ցույց են տալիս, որ *interpret* բայով արտահայտված գործողությունը ոչ միանգամից է կատարվում է, այն պահանջում է բավականին ժամանակ: Համատեքստում դա ներկայացված է *so far, a few hours, a few seconds, taking time and effort, more effort* բառերի առկայությամբ, ինչը հաստատում է, որ *interpret* բայով արտահայտված գործողության իրականացումը ենթադրում է որոշակի ժամանակի անհրաժեշտություն:

What she saw brought her upright, but, still foggy with sleep, she took *a few seconds to interpret* what she saw. (BNC)

Trouble is once a directive hits Whitehall beives of officials are stirred into action, *taking time and effort to interpret* and rewrite the directive. (BNC)

However, in the more recent evaluation of NAEP, which seems preoccupied with the needs of researchers rather than policymakers, Wirtz and Lapointe (1982) maintain that *more effort is needed to interpret* results and suggest an independent council to carry this out. (BNC)

Շարունակելով միտքը նշենք, որ *interpret* բայով արտահայտված գործողությունը ցույց է տալիս հասկացման հատուկ աստիճան՝ հասկացման առանձին փուլ: Հետևաբար, այն ենթադրում է գործողության աստիճանաբար իրականացում: *Interpret* բայով արտահայտված գործողությանը սովորաբար նախորդում են հասկացման մեկ կամ ավելի այլ գործընթացներ՝ *to read or interpret*

paintings; to elicit and interpret physical signs; to simplify the statue and interpret it with larger shapes; to track and interpret developments; to listen, understand and interpret what the client is saying; to justify as well as to interpret Marx's theory; to apply and interpret those ideas; to put forward (and interpret) statements of personal feeling; not analyze and interpret; to see and consider, before we try to interpret; the attempt to get behind, to understand and interpret the way others see the world; to gather and interpret evidence; to categorize them as... and interpret or distort subsequent information; to understand and interpret the ways in which teachers make sense of that environment; it takes a little more than common sense to understand and interpret; to generate and interpret discourse relating to a specific task; to mark and interpret the expression "wash sinks"; how to design and carry out experiments and to interpret the results և այլն:

Ինչպես երևում է բերված օրինակներից, ուսումնասիրվող բայով արտահայտված հասկացմանը նախորդում են կարդալու, լուսաբանելու, լսելու, հավաքագրելու, վերլուծելու և այլ մտավոր գործողություններ: Հետևաբար, *interpret* բայով արտահայտված գործողությունը «ձգված» է ժամանակի մեջ: Ըստ տարբեր համատեքստերի՝ *interpret* բայն առավել հաճախ հակադրվում է *understand* բային՝ ցույց տալով, որ չնայած երկու բայերն էլ հասկացում արտահայտող բայեր են, այնուամենայնիվ, հասկացման տարբեր մակարդակներ են ցույց տալիս: *Understand*-ը հասկացման մակարդակ է, որը նախորդում է *interpret*-ին:

Interpret բայով արտահայտված գործողությանը կարող են հաջորդել նաև հասկացում արտահայտող այլ գործողություններ՝ *to interpret and restructure their understanding of themselves; to interpret changes in populations of pests and decide what actions to take; to interpret the shared meaning and change the commonly accepted meaning; to interpret and apply auditing standards; to interpret, analyze or agonize about the world* և այլն:

Ուշագրավ է այն փաստը, որ ուսումնասիրված բառարանները իրենց սահմանումներում չեն արտացոլում իմաստային այս բաղադրիչը. միայն *Webster's New World College Dictionary, 4th ed.* բառարանը ներկայացնում է *interpret* բայի մի սահմանում, որը կիրառելի է համակարգչային թեմաներին վերաբերող համատեքստերում՝ *to translate (a program) in a high-level language into machine language and execute it, statement by statement*: Ինչպես երևում է նշված սահմանումից, գործողությունը կատարվում է աստիճանաբար, հաջորդաբար: Չնայած այդպիսի սահմանումը վերաբերում է միայն համակարգչային ծրագրերի գործողությունների իրականացմանը, այնուամենայնիվ, կարծում ենք, որ ուսումնասիրվող բայը պարունակում է այդ իմասկն իր մեջ, որը համաբանությամբ կիրառվում է նաև այլ համատեքստերում: Ի մի բերելով վերոնշյալ տվյալները՝ կարող ենք նշել, որ *interpret* հասկացում արտահայտող բային հատուկ է ***տևողականության/durativity*** տարբերակիչ իմասկը:

Ուսումնասիրելով այն տեսանկյունից, թե ինչպիսի ինտենսիվությամբ/ուժգնությամբ է կատարվում *interpret* բայով արտահայտված հասկացումը՝ կարող ենք նշել, որ այն ենթադրում է գործողության խորություն: Դա հիմնավորվում է տարբեր համատեքստերում *correctly, the right advice, rightly, precisely, accurately, usually quite accurately, effectively, in a meaningful fashion; in the most appropriate way, intently, fairly, not wrongly* բառերի առկայությամբ:

Whether in Indochina or Washington you've got to learn *to interpret* events *correctly*. (BNC)

Elsewhere, the nature of the fourth-century levels is difficult *to interpret precisely*. (BNC)

I stress that I understand that the regulations will be general and that highway authorities will be given discretion *to interpret* them *in the most appropriate way*. (BNC)

Նման օրինակների հանդիպում ենք նաև բացատրական բառարաններում՝ *to interpret Bakh brilliantly, Shakespeare marvellously, The sonata was skillfully interpreted* և այլն: Բառարանային այս օրինակներից երևում է, որ ուսումնասիրվող բայն իր մեջ պարունակում է ինչ-որ բան խորությամբ, ճշգրտորեն կատարելու և ներկայացնելու իմաստային հատկանիշը, մինչդեռ վերջինս արտացոլված չէ բառարանային սահմանումներում: Այս ամենը թույլ է տալիս եզրակացնել, որ *interpret* բային հատուկ է գործողության կատարման **խորության** տարբերակիչ իմակը:

Շարունակելով ուսումնասիրությունը գործողության կատարման շրջանակների/սահմանների տեսանկյունից՝ նկատելի է, որ *interpret* բայը հաճախ է գործածվում այնպիսի համատեքստերում, որտեղ բայով նշված գործողությունը իրականացվում է՝ ելնելով որոշակի սահմանափակումներից՝ *to interpret our own behaviour in these terms, linguistic tokens in the way..., different things from the remoteness of London, its actions in relation to them, a particular result in the frame of reference, the test in the bad light law, in a rather more modern way, narrowly, in purely historical and psychological terms, literally* և այլն:

I had seen them with the eyes of a young boy, but Edward who knew them well was able *to interpret* them *with the mind of a man*. (BNC)

Other central features of their religious outlook were a deep loathing of Roman Catholicism and the papacy, which they viewed as the epitome of all evil; a millenarian belief that the end of the world was imminent; and a tendency *to interpret* contemporary experiences *in the light of biblical history*. (BNC)

Lenin, with his wealth of information about the situation in Russia in 1917, would tend *to interpret* that information *from one perspective*. (BNC)

Մեկնաբանության շրջանակները սահմանափակ են: Մեկնաբանությունները կատարվում են միայն մեկ տեսանկյունից՝ տղամարդու տեսանկյունից, աստվածաշնչյան պատմության լույսի ներքո, ժամանակակից ձևով, նեղ, ուղղակիորեն, պատմության և հոգեբանության տեսանկյունից: Հիմք ընդունելով այս ամենը՝ կարող ենք նշել, որ ուսումնասիրվող բային հատուկ է **սահմանափակման** տարբերակիչ իմակը:

Նշենք, որ խորության և սահմանափակման տարբերակիչ իմակները չեն հակասում միմյանց, քանի որ դրանք նկարագրում են *interpret* բայի իմաստային հատկանիշները տարբեր տեսանկյուններից: Խորության իմակը նկարագրում է հասկացման ինտենսիվությունը, իսկ սահմանափակման իմակը՝ շրջանակները, բնագավառը: Պատկերավոր արտահայտվելով՝ խորության իմակը ուղղահայաց դիրք է գրավում, իսկ սահմանափակման իմակը՝ հորիզոնական դիրք:

Ուսումնասիրվող բայի իմաստային կառույցում «գործունեության արդյունքի բնույթը» մի դեպքում ներկայանում է պայմանական սահմանման, մյուս դեպքում՝ փոխակերպման տեսքով:

Interpret բայն առավել հակված է գործածվելու to interpret something as կառույցում՝ to interpret Moses's address as a cynical expression of a lack of trust, to interpret activity as some sort of abnormality, to interpret the infant's behaviours as indication, to interpret a light kiss as a greeting, to interpret "these" as being used not to indicate spatial proximity, to interpret listening and responding as an indication, to interpret the rest of the world as an annex, to interpret this as a passive state և այլն:

... or even to interpret abuse as a response to the difficulties some elderly people present. (BNC)

It would be simplistic to interpret "TransForm" as a study of the overlapping and interconnection of painting and sculpture in the twentieth century. (BNC)

But, assuming we do incorporate such considerations, the tendency is to interpret such mobility as again largely the result of capital's needs. (BNC)

Տվյալ օրինակներում *listening and responding* ընկալվում է հավասարազոր *indication* բառին, *the rest of the world* սահմանվում է որպես *annex of himself*, մի այլ դեպքում *abuse*-ը՝ սահմանվում է որպես *response to the difficulties*: Այս օրինակներում գործունեության արդյունքը պայմանական սահմանումն է: Նշված իմակը արտահայտված է նաև բառարանային սահմանումներից մեկում՝ *to define, to explain words by other words in the same language; to translate orally into intelligible or familiar language or terms*: Նշենք նաև, որ նշված բոլոր սահմանումները պայմանական են, այլ կերպ ասած, սուբյեկտիվ են, դրանք արտացոլում են միայն տվյալ իրողության հեղինակի սեփական գնահատականը: Ուսումնասիրվող բայն ունի այսպիսի իմաստներ՝ *to judge, review; to take, read, regard; taking something and making your own meaning out of it, to conceive in the light of individual belief, judgement or circumstance; to assign a meaning to*, այսինքն՝ ինչ-որ բան մեկնաբանվում է՝ ելնելով սեփական կարծիքից: Դա կանվանենք **պայմանական սահմանման** տարբերակիչ իմակ:

Interpret բայով արտահայտված գործողությունը ենթադրում է, որ լեզուն, ձայնը, հնչյունները, երաժշտությունը մեկնաբանության արդյունքում որոշակի փոփոխության են ենթարկվում, փոխակերպվում են, փոխվում են՝ ուրիշներին ավելի ընթեռնելի դարձնելու համար՝ *to interpret the shared meaning and change the commonly accepted meaning, to interpret what the client is saying, to interpret one of Wordsworth's gnomic sayings and understand what the attractive child episodes are doing in Book i and ii, to interpret for her aunt*:

The mastery of a musical instrument, the ability to interpret notes, a feeling for rhythm, the disciplining of the body through formal physical education and informal dance are all central to a child's need in the transition from babyhood through adolescence to maturity. (BNC) (Գործողության արդյունքում նոտաները վերածվում են երաժշտության:)

He gathered around him a circle of artists – his wife, Elizabeth Coxen, and Edward Lear among them – who learnt to interpret his clumsy sketches into lithographs, which Gould then corrected, albeit with precision and confidence. (BNC) (Էսքիզները ենթարկվում են փոփոխության և մեկնաբանվում որպես վիմագրություններ:)

Just connect it to your hi-fi, walkman or electric guitar and it will interpret the sounds into colour, patterns and beams that project up to 30 feet, bouncing off ceilings and walls. (BNC) (Հնչյունները փոխակերպվում են գույների:)

Բոլոր այս օրինակներում գործունեության արդյունքը փոխակերպումն է, դա արտահայտված է նաև բառարանային սահմանումներում՝ *to convert, paraphrase, adapt, transliterate*, նշված սահմանումների մեջ առկա է փոփոխության գաղափարը: Ամփոփելով բերված փաստերը՝ *interpret* բայի համար առանձնացնում ենք **փոխակերպման** տարբերակիչ իմակը:

Ի մի բերելով ուսումնասիրության արդյունքները՝ ներկայացնում ենք *interpret* բայի հետևյալ սահմանումը՝

1. to cause to understand the meaning of something inanimate which is hard, difficult, vague, obscure,

E.g. interpret various types of information, movements and actions, schemes and structures, language and discourse, phenomena referring to religion or enigmas, law, characteristics of something, relations and correlations, branches of science and essence of art.

2. to make plain and comprehensible something due to one's background knowledge, skills, experience as well as due to sensual perception, i.e. with the help of seeing, hearing, feeling,

3. mentally understand something gradually, after a certain period of time, not immediately, after having put some efforts,

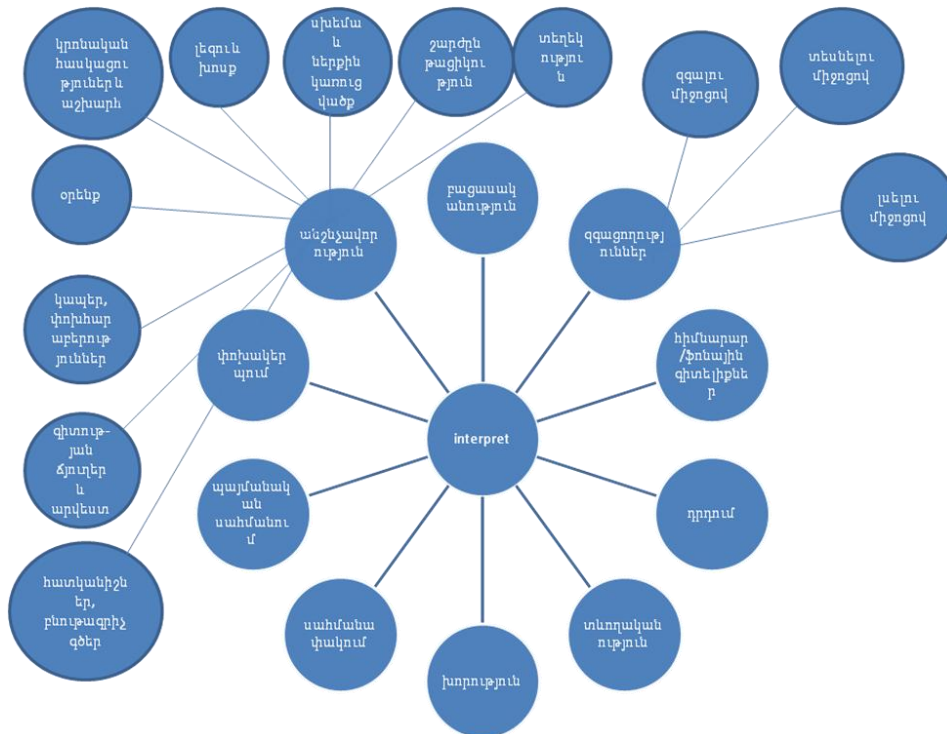
4. to make the interpretation precisely, exactly, fairly,

5. to make the interpretation from the standpoints of certain perspectives,

6. to give a conventional name,

7. to convert something into something else.

Այսպիսով, իմակային վերլուծությունից ստացված արդյունքները կարող ենք արտահայտել հետևյալ աղյուսակի միջոցով.

Ի մի բերելով սույն հողվածում առաջադրված դրույթները՝ նշենք, որ *interpret* բային հատուկ է բավականին լայն իմաստային տիրույթ: Ուսումնասիրված բային բնորոշ իմասկների վերհանումը հնարավոր է համապատասխան համատեքստերի միջոցով:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Aikhenvald A., Storch A. Perception and Cognition in Language and Culture. Leiden, the Netherlands: Koninklijke Brill NV, 2013.
2. Cuyckens H., Zawada B. Polysemy in Cognitive Linguistics. Amsterdam, the Netherlands: John Benjamins Publishing Company, 2001.
3. Evans V. A Glossary of Cognitive Linguistics. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2007.
4. Geeraerts D. Cognitive Linguistics: Basic readings. Berlin, Germany: Walter de Gruyter, 2006.
5. Ibarretxe-Antuñano I. Polysemy and Metaphor in Perception Verbs: a Cross-Linguistic Study. Edinburgh: University of Edinburgh, 1999.
6. Lakoff G. Johnson M. Metaphors We Live by. London: the University of Chicago Press, 1980.
7. Lakoff G. Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind. Chicago and London: the University of Chicago Press, 1987.
8. Naigles L. R. Manipulating the Input: Studies in Mental Verb Acquisition // Landau B., Sabini J., Jonides J, Newport E. L. (eds.) Perception, Cognition and Language, essays in honor of Henry and Lila Gleitman. Massachusetts: MIT Press, 2000.
9. Nerlich B., Todd Z., Herman V., Clarke D. Polysemy: Flexible Patterns of Meaning in Mind and Language. Berlin, Germany: Walter de Gruyter GmbH & Co KG, 2003.
10. Ruhl Ch. On Monosemy: A Study in Linguistic Semantics. Albany: State University of New York Press, 1989.
11. Sjoström S. From Vision to Cognition // Allwood J., Gärdenfors P. (eds.) Cognitive Semantics: Meaning and Cognition. Amsterdam, the Netherlands: John Benjamins Publishing Company, 1999.
12. Sweetser E. E. From Etymology to Pragmatics. Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2001.
13. Vanhove M. Semantic Associations between Sensory Modalities, Prehension and Mental Perceptions // Vanhove M. (ed.) From Polysemy to Semantic Change. Amsterdam, the Netherlands: John Benjamins Publishing Company, 2008.
14. Viberg Å. Polysemy and Differentiation in the Lexicon // Allwood J., Gärdenfors P. (eds.) Cognitive Semantics: Meaning and Cognition. Amsterdam, the Netherlands: John Benjamins Publishing Company, 1999.
15. Whitt R. J. Evidentiality and Perception Verbs in English and German. Bern, Switzerland: Peter Lang AG, International Academic Publisher, 2010.
16. Апресян Ю. Д. Избранные труды, том 1: Лексическая семантика. Синонимические средства языка. Москва: Восточная литература РАН, 1995.
17. Будагов Р. А. А. А. Потебня как языковед-мыслитель (к 150-летию со дня рождения) // Вопросы языкознания, 1986, N 3.
18. Герви О. Ю. Виды лексической полисемии в структуре дискурса: на материале английского языка. Москва, 2001 // <http://www.dissercat.com/content/vidy-leksicheskoi-polisemii-v-strukture-diskursa-na-materiale-angliiskogo-yazyka> //
19. Дебердеева Е. Е., Чесноков П. В. Концептуальная метафора как средство

- раскрытия особенностей мышления представителей различных лингвокультур (на примере глаголов понимания в русском и английском языках) // Вестник Кузбасской государственной педагогической академии, 2011, N 7 (13) // <http://vestnik.kuzspa.ru/articles/60/> //
20. Дзялошинский И. Российское СМИ в избирательной кампании: уроки эффективности. Москва: ВИКОН, 2000.
  21. Добровольский Д. О. Регулярная многозначность в сфере идиоматики // Апресян Ю. Д. (ред.) Сокровенные смыслы: слово, текст, культура. Сборник статей в честь Н. Д. Арутюновой. Москва: Языки славянской культуры, 2004.
  22. Ерзинкян Е. Л. Дейксис слова: семантика и прагматика. Ереван: Издательство ЕГУ, 2013.
  23. Каныгина Н. В. Семантическая структура глаголов понимания в русском и английском языках // Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 2: Языкознание, 2012, N 1 (15).
  24. Кубрякова Е. С. Типы языковых значений. Семантика производного слова. Москва: Наука, 1981.
  25. Селиверстова О. Н. Труды по семантике. Москва: Языки славянской культуры, 2004.
  26. Щедровицкий Г. П. Избранные труды. Москва: Школа культурной политики, 1995.
  27. British National Corpus <http://www.natcorp.ox.ac.uk/>

ОФСУҚОНРЎЧУБ АУН-АРАЦЪЪБ

1. Burton's Legal Thesaurus, 4th edition. McGraw-Hill, 2006. <http://www.thefreedictionary.com/>
2. Cambridge Dictionary of American English, 1st edition. Cambridge University Press, 1999. <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/american-english/>
3. Collins English Dictionary, 7th edition. Glasgow: Harper Collins Publishers, 2007. <http://www.collinsdictionary.com/>
4. The American Heritage Dictionary of the English Language, 4th edition. Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company, 2000. <https://education.yahoo.com/reference/dictionary/>
5. Webster's American Dictionary of the English Language (1828 Facsimile Edition). Foundation for American Christian Education, 1967. <http://1828.mshaffer.com>
6. Webster's New World College Dictionary, 4th edition. Webster's New World, 1999. <http://www.yourdictionary.com/>
7. Webster's Revised Unabridged, G. & C. Merriam Co, 1913. http://humanities.uchicago.edu/forms_unrest/webster.form.html
8. All Words Multi-Lingual Dictionary <http://www.allwords.com/>
9. Cambridge Advanced Learner's Dictionary <http://dictionary.cambridge.org/>
10. Glossary of Legal Terms <http://research.lawyers.com/glossary/>
11. IT Glossary <http://glossary.westnetinc.com/glossary.php>
12. LookWAYup Translating Dictionary/Thesaurus <http://lookwayup.com/free/>
13. Macmillan English Dictionary <http://www.macmillandictionary.com/>
14. Merriam-Webster's Online Dictionary <http://www.merriam-webster.com/>
15. Mnemonic Dictionary <http://www.mnemonicdictionary.com/>
16. Online Plain Text English Dictionary <http://www.mso.anu.edu.au/~ralph /OPTED/>
17. Rhymezone <http://www.rhymezone.com/>
18. The Wordsmyth English Dictionary-Thesaurus <http://www.wordsmyth.net/>
19. UltraLingua English Dictionary <http://www.ultralingua.com/>

20. Urban Dictionary <http://www.urbandictionary.com>
21. Wikipedia, the Free Encyclopedia <http://www.wikipedia.org/>
22. WordNet 1.7 Vocabulary Helper <http://poets.notredame.ac.jp/cgi-bin/wn>

Д. МОВСИСЯН – Семантическая структура глагола ‘interpret’. – Данная статья представляет результаты семантического анализа глагола *interpret*, рассматриваемого как полисемантический глагол, обозначающий понимание. В рамках исследования был проведен анализ словарных дефиниций, а также компонентный анализ, взяв за основу использование глагола в разных микроконтекстах. В статье предлагается новая дефиниция для глагола *interpret*, которая отражает компоненты, выявленные в результате исследования, описывается семантический спектр глагола.

Ключевые слова: полисемия, концептуальная метафора, понимание, семантическое описание, компонент, когнитивная лингвистика, семантика, семантический спектр, микроконтекст

D. MOVSISYAN – The Semantic Structure of the Verb Interpret. – The present paper deals with the semantic analysis of the verb *interpret* taking it as a polysemantic verb of understanding. It presents the results of componential analysis on the basis of dictionary definitions, as well as context analysis. The article suggests a new definition for the verb *interpret* which reflects the components revealed as a result of the research and describes the semantic spectrum of the verb.

Key words: polysemy, conceptual metaphor, understanding, interpret, semantic description, component, cognitive linguistics, semantics, semantic spectrum, microcontext